

Organisation Mondiale pour L'Éducation Préscolaire
World Organization for Early Childhood Education
Organización Mundial para la Educación Preescolar

BLÖJFRIA BARN TIDIGARE!

PRESSMEDDELANDE 17 maj 2021

Svenska OMEP släpper idag rapporten **Blöjfria barn – förskolans roll**, en pilotstudie om förskolepersonalens syn på förskolans roll och förutsättningar när det gäller barnens blöjvännjning. Studien har genomförts i samarbete med Svenska Enuresakademien.

Svenska OMEP drar slutsatsen att barn behöver bli blöjfria tidigare än för närvarande.

- Det är angeläget för barns hälsa (artikel 24 i FN:s barnkonvention) och barnets bästa (artikel 3) att finna former som leder till att barn i Sverige blir blöjfria tidigare än vad som är brukligt för närvarande, säger förskoleforskaren Ingrid Engdahl.
- Satsningar på information till vårdnadshavare och förskolepersonal behövs, både muntligt och skriftligt, om rutiner och metoder för blöjvännjning, säger barnläkaren Margareta Blennow.
- Tidigare blöjvännjning skulle även få positiva konsekvenser för miljön och leda till minskade kostnader för hem och förskola, och dessutom *bidra till ett hållbart samhälle*, anser barnläkaren Therése Saksø.
- Inom utbildningarna till förskollärare och barnskötare måste området barnhälsa inkluderande blöjvännjning återinföras och/eller förstärkas, säger förskoleforskaren Ingrid Engdahl.

De senaste 50 åren har åldern då barn är torra nästan fördubblats, från vanligen i tvåårsåldern på 1970-talet till dagens medeltal 3,5 år på dagen och 4 år på natten. Det är en utveckling som inte ligger i linje med barnets bästa eller rekommendationerna på området i Rikshandboken för barnhälsovård. Allt senare blöjvännjning verkar öka risken för urinvägsproblem och förstoppning.

Blöjvännjning kan uppfattas som en mindre betydande fråga. För barn som är i processen att bli blöjfria är detta viktigt. Barns rätt till liv och utveckling, till delaktighet och inflytande och till en hållbar framtid slås fast i FN:s barnkonvention, i FN:s globala hållbarhetsmål samt i skollag och förskolans läroplan.

- Att barn i västvärlden använder blöja allt längre upp i åldrarna är ett kulturellt fenomen. Det strider både emot forskningens rekommendationer och barnets bästa, säger barnläkaren Therése Saksø.
- Vi inom Svenska OMEP bestämde oss för att undersöka förskolans roll i blöjvännjningen. En anledning var att det framförts synpunkter både från föräldrar och barnhälsovården om att förskolan inte stöttar barnen i att bli blöjfria, berättar barnläkaren Margareta Blennow.

OMEP är en internationell, opolitisk organisation som grundades 1948 i syfte att arbeta för barn i åldrarna 0–8 år och med målsättningen att ge dem de bästa förutsättningar för en god uppväxt. **OMEP** är en frivilligorganisation, etablerad i mer än 70 länder, med rådgivande status till UNESCO, UNICEF och Europarådet. www.omep.org.se

Svenska Enuresakademien bildades 1993 och är en expertsammanslutning för frågor som rör nattväta (enures), kontinens, pottränning och problem kring urinvägar hos barn. <https://svenskaenures.se/>

Resultatet av pilotstudien visar att 90 % av förskolepersonalen anser att förskolan ska medverka i blöjvännjning och motiverar detta med att förskolan ska tänka på barnets bästa, stödja barnens utveckling och även deras rätt till inflytande. Svaren bekräftar också att barn har blöja längre tid nu än för om åren.

- Det är tydligt att personalen har ett barnperspektiv, säger förskoleforskaren Ingrid Engdahl. Samtidigt fanns det bland deltagarna en viss tveksamhet. Några anser att barnen bör vara torra hemma först, innan de slutar använda blöja i förskolan.

Förskolepersonalens svar genomsyras av en strävan efter vad de bedömer vara barnets bästa. Förskolan vill och kan vara med i arbetet med blöjvännjning. Enligt deltagarna i studien är samverkan mellan hem och förskola avgörande för en smidig och tidigare blöjvännjning.

Pilotstudien synliggör också en motsättning. Den grundar sig å ena sidan i ett pedagogiskt förhållningssätt där personalen följer barns intresse och stöder barns initiativ och positiva utveckling. Å andra sidan hänvisar personalen till att invänta barnets mognad och inte till de hälsomässigt motiverade råden om att blöjvännjningen kan och ska börja tidigt.

Försenad pottränning påverkar också *miljö och ekonomi*. Om man räknar med att det i genomsnitt går åt 6 blöjor per dygn i 3,5 år och sedan 1 blöja per natt i 6 mån blir det totalt 7848 blöjor/barn. En engångsblöja från ett av de ledande märkena i Sverige kostar i snitt ca 2,50 kr, vilket innebär att det kostar ungefär 20 000 kr/barn att använda blöja.

För mer information var god kontakta Svenska OMEP eller Svenska Enuresakademien genom

Ingrid Engdahl, ingridengdahl@gmail.com, tel. 070-9526735

Margareta Blennow, margareta.blennow@sl.se, tel. 0702-121140

Therése Saksø, therese.sakso@academedia.se, tel. 0705-900803

Rapporten **Blöjfria barn – förskolans roll** finns i sin helhet på www.omep.org.se och www.svenskaenures.se.

OMEP är en internationell, opolitisk organisation som grundades 1948 i syfte att arbeta för barn i åldrarna 0–8 år och med målsättningen att ge dem de bästa förutsättningar för en god uppväxt. **OMEP** är en frivilligorganisation, etablerad i mer än 70 länder, med rådgivande status till UNESCO, UNICEF och Europarådet. www.omep.org.se

Svenska Enuresakademien bildades 1993 och är en expertsammanslutning för frågor som rör nattväta (enures), kontinens, pottränning och problem kring urinvägar hos barn. <https://svenskaenures.se/>